

ثبت رشد منفی برق در پاییز

مدیرعامل شرکت توانیر از ثبت نیم‌درصدی رشد منفی مصرف انرژی در سهماه پاییز خبر داد. به گزارش ایلنا مصطفی رجبی‌مشهدی، عنوان کرد: این دستاورد، حاصل تداوم اقدامات کنترلی تابستان، مقابله با استخراج غیرمجاز رمزارز، ساماندهی مصارف غیرمجاز و اجرای برنامه‌های بهینه‌سازی مصرف است. او با اشاره به روند معمول رشد مصرف برق در کشور افزود: در سال‌های گذشته به‌طور متوسط ۴ تا ۵ درصد رشد مصرف داشتیم که بخشی از آن ناشی از افزوده شدن سالانه حدود یک میلیون مشترک جدید و همچنین تقاضای جدید صنایع و مشترکان عمده است. رجبی‌مشهدی گفت: در بخش صنعت نیز سالانه ۴ تا ۵ هزار مگاوات تقاضای جدید ثبت می‌شود که معمولاً ۵۰ تا ۶۰ درصد آن به‌مرحله بهره‌برداری می‌رسد؛ به‌عبارت دیگر حدود ۲ هزار و ۵۰۰ مگاوات بار جدید صنعتی به شبکه اضافه می‌شود. با این حال، مجموعه اقداماتی که در ماه‌های گذشته اجرا شده، توانسته است روند رشد مصرف را کنترل و حتی در پاییز به رشد منفی نیم درصد برساند.

تفکیک پرداخت حقوق بر اساس کارآمدی

تفاوت میان کارمند پرتلاش و ناکارآمد باید در نظام پرداخت منعکس شود. به گزارش تسنیم، علارفعی‌زاده، رئیس سازمان اداری و استخدامی، با اشاره به نارضایتی‌های موجود در خصوص نیروهای شرکتی، عنوان کرد: دولت وجود بی‌عدالتی در پرداخت این نیروها را می‌پذیرد، اما استخدام رسمی طبق قانون صرفاً باید از مسیر آزمون و رقابت انجام شود. رفعی‌زاده افزود: دولت در حال تدوین پیش‌نویسی است که بر اساس آن، حقوق نیروهای شرکتی به‌صورت مستقیم و بدون واسطه از خزانه به حساب آن‌ها واریز شود و همچنین در آزمون‌های استخدامی به‌ارای سنوات خدمت، امتیاز ویژه‌ای برای این افراد لحاظ شود. او از ارائه لایحه دوفوریتی دولت برای اصلاح ماده ۱۶ قانون مدیریت خدمات کشوری به مجلس خبر داد و گفت: هدف این لایحه کاهش فاصله حقوقی میان شاغلان و بازنشستگان و بهبود وضعیت معیشتی بازنشستگان کشوری است.

تهیه نقشه راه ریلی

نقشه‌راه ریلی به‌عنوان یک سند بالادستی و مشخص‌کننده سیاست‌های توسعه حمل و نقل ریلی کشور در دست تهیه است؛ نقشه‌ای که در آن همه موارد مربوط به توسعه متوازن این حوزه دیده شده است. به گزارش ایرنا، میرحسن موسوی، قائم‌مقام راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران گفت: پیش‌نویس سیاست‌های توسعه حمل و نقل ریلی در دست تهیه است و به محض آماده شدن به معاون اول رئیس‌جمهور جهت تصویب در هیئت وزیران ارائه خواهد شد. این پیش‌نویس پس از تصویب به نقشه‌راه ریلی کشور تبدیل می‌شود. او افزود: در این نقشه راه، انواع و اقسام منابع تأمین مالی برای توسعه حمل و نقل ریلی کشور، همچنین بسته‌های مکمل یکدیگر که می‌توانند به‌صورت متوازن به کمک توسعه ریلی کشور بپیایند، دیده شده است تا در نهایت بتوانیم از مزیتی که همواره از آن سخن رانده‌ایم استفاده کرده و سهم ریل را در اقتصاد حمل و نقل افزایش دهیم. نمی‌توان زیرساخت داشت اما به ناوگان بی‌توجه بود یا برعکس، بر این اساس نیازمند یک برنامه بسیار متوازن در این بخش هستیم؛ برنامه‌ای که سهم بخش خصوصی در آن مشخص باشد.

بودجه در باتلاق ناترازی

بررسی مصاحبه تلویزیونی معاون اجرایی رئیس‌جمهور درباره شرایط اقتصادی کشور

علی ایوبی
خبرنگار گروه اقتصاد

در آستانه تحویل لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ به مجلس، معاون اجرایی رئیس‌جمهور در یک برنامه تلویزیونی شرکت کرد و تلاش کرد اوضاع اقتصادی کشور را توضیح دهد. محمدجعفر قائم‌پناه از تورم بالای ۴۵ درصد و عدم کنترل کامل آن گفت و عنوان کرد: «با مردم همدردی می‌کنیم و شرمند مردم هستیم، دولت اقتصاد را رها نکرده است اما باید با نگاه میان‌مدت و بلندمدت برای حل مشکلات تلاش کنیم.»

او درباره تورم و اینکه دولت چهاردهم اقتصاد را چگونه از دولت قبل تحویل گرفت، اینگونه گفت: «ما زمانی که دولت را تحویل گرفتیم، تورم بالای ۴۵ درصد بود، قبل از جنگ تورم ما تقریباً ۳۲ و نیم درصد بود و در حال حاضر ۴۱ تا ۴۲ درصد است. عامل اصلی این تورم، به معنی افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، نقدینگی است، در سبد کالایی که حدود ۳۴۰ قلم از آشامیدنی‌ها و خوراکی‌ها، مسکن تا بهداشت و... در آن قرار دارد و هر کدام با وزن خاصی در محاسبه تورم نقش دارند، لذا وقتی تعادل نظام عرضه و تقاضا تغییر می‌کند، یعنی عرضه کم و تقاضا افزایش پیدا می‌کند، تورم ایجاد می‌شود.»

قائم‌پناه دلیل اصلی تورم را نقدینگی عنوان کرد که عامل اصلی آن نیز دولت است اما آن را پدیده شومی دانست که سال‌هاست نظام اقتصادی کشور با افزایش نقدینگی مواجه بوده است. او گفت که کنترل نقدینگی به تدریج آثار خود را بر زندگی مردم نمایان خواهد کرد. گلایه مردم از گرانی‌ها را به هیچ عنوان نمی‌توان کتمان کرد. معاون اجرایی رئیس‌جمهور نیز در این باره گفت: «یکی از اصلی‌ترین کارهای دولت، بهبود معیشت مردم و کاهش تورم است، اما تورم یک‌شبه از بین نمی‌رود، زیرا یک‌شبه به وجود نیامده است. قیمت برخی اقلام مانند مسکن و حمل‌ونقل دو یا سه برابر شده است. زمانی که دولت متناسب با درآمد خود هزینه‌نکند و هزینه‌ها بیش از درآمد باشد، کسری بودجه ایجاد می‌شود که مجدداً به تولید نقدینگی منجر خواهد شد. معیشت مردم با کاهش نقدینگی، کاهش کسری بودجه و افزایش درآمدها بهبود پیدا می‌کند.»

قائم‌پناه همچنین گفت که قرار نیست بودجه سال بعد افزایش زیادی داشته باشد و فقط دو درصد افزایش برای بودجه ۱۴۰۵ در نظر گرفته‌اند تا کسری بودجه به وجود نیاید و نقدینگی کاهش پیدا کند تا تورم کنترل شود، البته باید منتظر ماند و دید نمایندگان مجلس به چه میزان در لایحه بودجه دولت دست می‌برند و ارقام آن را تغییر خواهند داد.

او درباره کسری بودجه نیز عنوان کرد: «دو عامل اصلی تورم، کسری بودجه ناشی از هزینه‌های بالا و عدم تحقق درآمدهاست. از جمله عوامل عدم تحقق درآمدها، جنگ ۱۲ روزه و ناترازی انرژی است. ناترازی انرژی به این معناست که در تابستان برق کارخانه‌ها و در زمستان گاز آن‌ها قطع می‌شود که این امر موجب کاهش عرضه کالا به بازار و در نتیجه افزایش تورم می‌شود.»

▼ ناترازی بانک‌ها

معاون اجرایی پزشکبان در بخش دیگری از سخنان خود مدعی شده اقتصاددان‌ها معتقدند دوسوم تورم ناشی از ناترازی بانک‌ها و یک‌سوم ناشی از کسری بودجه است. او همچنین گفت: «بسیاری از طرح‌ها فاقد توجیه اقتصادی بوده‌اند و سال‌ها ادامه یافته‌اند. بانک مرکزی نیز به دلیل ضرورت حفظ دوام اقتصادی کشور، در برخی سال‌های گذشته ناچار به چاپ پول بدون پشتوانه شده است. یکی از عوامل اصلی تورم، ناترازی بانک‌هاست.»

او بانک «آینده» را مثال زده که دولت بارها به آن و دیگر بانک‌های ناتراز تذکر داد تا خود را اصلاح کنند، اما این اصلاح صورت نگرفت. قائم‌پناه عنوان کرد به‌رغم پیگیری‌های مستمر آقای پزشکبان و اعطای مهلت یک‌ساله برای اصلاح ناترازی و کاهش چاپ پول، بانک آینده اقدامی انجام نداد و در نهایت منحل شد و به «ایران تولید» واگذار شد اما به گفته معاون اجرایی رئیس‌جمهور اکنون کشور در مرحله انضباط مالی بانک‌ها قرار دارد و دولت به‌طور مکرر به بانک‌ها اخطار می‌دهد تا از پمپاژ نقدینگی جلوگیری شود و انضباط مالی به‌تدریج در حال شکل‌گیری است.

▼ ناترازی بانک‌ها موتور فنی تورم است

احمد جان‌جان، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با هم‌میهن به صحبت‌های معاون اجرایی پزشکبان اشاره کرد و گفت: «شاید رشد دو درصدی بودجه بر روی کاغذ ممکن باشد اما بعید است؛ چون این یعنی بودجه واقعی سایر دستگاه‌ها منقبض شده است که این عدد با واقعیت‌های بودجه‌ای همخوانی ندارد. بیش

حمیدرضا قاسمی کارشناس اقتصادی:

دولت درباره ناترازی‌ها با مردم حرف بزند

است؛ تحلیل شما چیست؟

در ابتدا باید دید علت به وجود آمدن ناترازی بانک‌ها و کسری بودجه چیست و چقدر از این مشکلات را دولت می‌تواند حل کند. طبیعتاً کسری بودجه بخش بزرگی از تورم کشور را تشکیل می‌دهد اما باید دید چرا این ناترازی وجود دارد و به نظر من بیشتر ناترازی عملیاتی داریم و در آن مازاد تراز سرمایه‌ای و تراز مالی را که با چاپ اوراق و فروش نفت به دست می‌آید را خرج امور جاری می‌کنیم و باز می‌گوییم کم است. باید دید هزینه‌های غیرضرور کشور در کجا صرف می‌شود و وقتی از نظر درآمدی نمی‌توانیم آن را جبران کنیم، ناترازی بودجه باعث خواهد شد به سمت چاپ اسکناس برویم و سیاست‌هایی را به کار ببریم که فقط درمان موقت است و ادامه ناکارآمدی است که در همه ارکان

از نبمی از هزینه‌های جاری دولت حقوق و مزایا است و وقتی ما صرفاً درصد افزایش حقوق را ۲۰ درصد در نظر بگیریم، حتی اگر سایر هزینه‌ها ثابت بماند طبعاً رشد واقعی بودجه بیش از ۲ درصد خواهد بود بنابراین دو درصد صرفاً یک عدد اسمی است، مگر اینکه واقعاً انقباضی عمل شود و بودجه بخش‌های دیگر قطع شود.»

او همچنین درباره کسری بودجه، عنوان کرد: «به لحاظ تحلیلی ادعای معاون اجرایی رئیس‌جمهور که دوسوم تورم به خاطر ناترازی بانک‌ها و یک‌سوم به دلیل کسری بودجه است، تحلیل درستی است چون اقتصاد ایران مشتمل بر کسری بودجه‌های هنگفت و ناترازی‌های بانک است که به شدت به هم گره خورده‌اند. ناترازی بانک‌های بدهکار، اوراق، تسهیلات تکلیفی و بدهی دولت و اینگونه بحران‌ها ورود به اضافه برداشت و خلق اعتبار و پایه پولی بالاتر می‌شود پس می‌توان گفت بودجه موتور سیاسی تورم است چون بخشی از بودجه‌ها به لحاظ سیاسی بالا و پایین می‌روند. ناترازی بانک‌ها نیز عملاً موتور فنی تورم است و بدون اصلاح رابطه دولت و شبکه بانکی تقریباً مهار تورم ممکن نیست.»

این کارشناس اقتصادی افزود: انضباط بودجه‌ای شرط لازم کنترل تورم است و تا زمانی که ناترازی بانک‌ها را اصلاح نکنیم و دولت نیز هزینه‌های واقعی خود را شفاف نکند حتی با وجود بودجه‌های منقبض نمی‌تواند تورم را مهار کند.»

▼ ناترازی انرژی

قائم‌پناه عدم التفع و به‌زیان ساده، ضرر صنایع را به دلیل نبود برق در تابستان و نبود گاز در زمستان، ۱۳ هزار میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: «وقتی برق و گاز به صنایع داده نشود، آن‌ها نمی‌توانند مالیات پرداخت کنند و این خود به کاهش درآمد دولت منجر می‌شود. علاوه بر این، کاهش تولید باعث کاهش عرضه می‌شود. وقتی فولاد یا ورق تولید نشود، کل زنجیره تولید دچار کاهش می‌شود و این خود عامل تشدید تورم است.» او وضعیت انرژی را در زمانی که دولت را تحویل گرفته‌اند اینگونه شرح داد: «زمانی که دولت تحویل گرفته شد، وضعیت بسیار نامناسب بود؛ ۲ هزار مگاوات کمبود برق وجود داشت. از سویی در پاییز ۱۴۰۳، نیروگاه‌ها باید ۳ و نیم میلیارد لیتر ذخیره گازوئیل می‌داشتند، اما فقط ۸۰۰ میلیون لیتر موجود بود. همچنین در زمستان سال گذشته، به دلیل این کمبود، گاز صنایع قطع شد؛ زیرا اگر گاز صنایع قطع نمی‌شد، باید گاز خانگی قطع می‌شد و مردم دچار مشکل می‌شدند. در نتیجه، حدود سه ماه عمده صنایع کشور با مشکل مواجه بودند. در تابستان سال ۱۴۰۲ برق خانگی قطع نشد، اما صنایع با محدودیت مواجه شدند. این واقعیتی است که مردم مشاهده می‌کنند.»

او افزود: «در حوزه انرژی خورشیدی، زمانی که دولت فعالیت خود را آغاز کرد، ظرفیت ۱۲۰۰ مگاوات بود، اما اکنون به ۳۵۰۰ مگاوات رسیده است. این یعنی آنکه در طول یک سال، تولید انرژی خورشیدی از ۱۲۰۰ تا ۳۵۰۰ مگاوات افزایش یافته و معادل نزدیک به ۷ هزار مگاوات تولید برق ایجاد شده است. این موضوع با معیشت مردم مرتبط است، زیرا وقتی صنایع فعال شوند، تولید افزایش می‌یابد و اشتغال و درآمد تقویت می‌شود.»

معاون پزشکبان گفت: «ناترازی گاز از دولت‌های قبل به این دولت به ارث رسیده است، در حال حاضر ۲۵۰ میلیون مترمکعب ناترازی گاز داریم. اگر گاز صنایع قطع نشود، باید گاز نیروگاه‌ها یا گاز خانگی قطع شود که دولت تلاش کرده مردم دچار مشکل نشوند. برای حل این وضعیت، باید برق خورشیدی در اختیار صنایع قرار گیرد. تاکنون ۳۵۰۰ مگاوات تولید شده، تا بعد حدود ۷۰۰۰ مگاوات و تا تابستان ۱۱ هزار مگاوات برق پایدار به شبکه تریق خواهد شد. این اقدام باعث کاهش خاموشی صنایع و منازل مردم می‌شود. این موضوع مستقیماً به تورم اثر دارد، زیرا وقتی تولید افزایش یابد و عرضه کالا متناسب با تقاضا باشد، تورم کاهش پیدا می‌کند. تورم نتیجه عدم تعادل بین عرضه و تقاضاست.» محمدجعفر قائم‌پناه در حالی این آمار و ارقام را از وضعیت فعلی اقتصادی کشور بیان کرد که عصر روز گذشته رئیس‌جمهور لایحه بودجه سال بعد را به مجلسی که خیلی حامی او نیست تقدیم کرد و باید دید ایده‌های تیم اقتصادی دولت چهاردهم در عدم افزایش بودجه و کنترل تورم به وسیله آن و همچنین پایان ناترازی‌ها که به قول او از دولت و دولت‌های قبل به آنها به ارث رسیده، اصلاح خواهد شد یا خیر؟

وجود دارد. من فکر می‌کنم آقای قائم‌پناه و دیگر مسئولان به جای اینکه مشکلات را مطرح و ریشه آنها را بگویند، بهتر است بگویند برنامه دولت برای کنترل تورم چیست و اصولاً کدام سیاست اقتصادی را پیش می‌برند. دولت بنا را بر این گذاشته بود که درباره مشکلات و راه حل‌های آن با مردم صحبت کند اما این اتفاق رخ نداده است.

❗ **یکی از راهکارهایی که آقای قائم‌پناه گفته، افزایش دو درصدی بودجه سال بعد است تا نقدینگی کاهش و تورم کنترل شود. فکر می‌کنید با این شیوه می‌توان تورم را مهار کرد؟**

به‌هر حال یک بخشی از تورم به دلیل کسری بودجه است و اگر کنترل‌ها به نحوی باشد که بخشی از هزینه‌های غیرضرور را از بین ببرد، حتماً در کنترل تورم مؤثر خواهد بود؛ البته باید دید در روش اجرای آن هزینه کدام گروه‌ها کنترل خواهد شد.

❗ **دولت فعلاً بر روی تخصیص کالابرگ تأکید دارد، این روش تأثیری در کم کردن بار هزینه خانوارها دارد؟**

من تاثیر کالابرگ را زیاد نمی‌دانم، معیشت مردم آنچنان درگیر تورم است که کالابرگ فقط بخش کوچکی از آن را می‌تواند پوشش دهد. تورمی که در حوزه مسکن و برای اجاره‌نشین‌ها وجود دارد و با تورمی که در حوزه حمل و نقل وجود دارد و با دستمزدهایی که متناسب با تورم بالا نمی‌رود، رکود و بیکاری گسترده‌ای که وجود دارد و تعطیلی